Vnútorný predpis
Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave
37/2023

Smernica o vykonávaní akademických obradov a spôsobe používania akademických insígnií na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave

§ 1
Všeobecné ustanovenia

1) Smernica o vykonávaní akademických obradov a spôsobe používania akademických insígnií na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave (ďalej len „smernica“) je vydaná podľa § 15 ods. 1 písm. n) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“), § 52 ods. 2 Štatútu Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a 15 ods. 1 písm. c) Organizačného poriadku Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave.
2) Táto smernica definuje zásady a upravuje pravidlá používania akademických insígnií a talárov a upravuje pravidlá vykonávania akademických obradov na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v Trnave (ďalej aj ako „UCM“) .

§ 2
Úvodné ustanovenia

1) Medzi akademické slobody a akademické práva UCM dané platnou legislatívou[1] patrí aj právo používať akademické insígnie a znaky a vykonávať akademické obrady.
2) Akademickými insígniami používanými na UCM sú:
   a) akademické žezlo rektora,
   b) akademická reťaz rektora,
   c) akademická reťaz promótora UCM,
   d) akademické reťaze dekanov jednotlivých fakúlt UCM,
   e) akademické reťaze prodekanov jednotlivých fakúlt UCM.
3) Neoddeliteľnou súčasťou akademických obradov je talár a baret:
   a) rektora,
   b) prorektorov,
   c) dekanov,
   d) riaditeľa inštitútu,
   e) prodekanov,
   f) zástupcov riaditeľa inštitútu,
   g) Pedela.
4) Na UCM sa konajú akademické obrady, ktoré sú vyjadrením zachovania tradície univerzity a bližšie sú uvedené v § 3 tejto smernice.
5) Na účely smernice sa:
   a) akademickými funkcionármi UCM rozumejú rektor, prorektori a predseda Akademického senátu UCM,
   b) akademickými funkcionármi fakúlt UCM rozumejú dekani fakúlt UCM, prodekani fakúlt UCM a predsedovia akademických senátov fakúlt UCM,
   c) akademickými funkcionármi inštitútu UCM rozumejú riaditeľ inštitútu a zástupcovia riaditeľa inštitútu,
   d) ďalšími významnými osobnosťami UCM rozumejú najmä členovia Vedeckej rady UCM a vedeckých rád fakúlt UCM, profesori, docenti a iní vysokoškolskí učitelia, výskumní a umeleckí pracovníci UCM,
   e) význačnými hosťami UCM rozumejú osoby podľa rozhodnutia rektora.

[1] § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 3
Akademické obrady

1) Akademickými obradmi na UCM, pri ktorých sa používajú akademické insígnie a taláre sú predovšetkým[2]:
   a) imatrikulácia,
   b) promócia,
   c)inaugurácia rektora UCM.
2) Ďalšími akademickými obradmi na UCM, pri ktorých sa môžu požívať akademické insígnie a taláre sú najmä:
   a) slávnostné otvorenie akademického roka,
   b) slávnostné zasadnutie Vedeckej rady UCM a slávnostné zasadnutie vedeckej rady fakulty UCM konané spravidla pri príležitosti odovzdávania čestných doktorátov, resp. iných významných udalostí UCM a fakúlt UCM,
   c) slávnostné odovzdávanie dekrétov novovymenovaným docentom, profesorom, hosťujúcim profesorom a emeritným profesorom,
   d) prijímanie významných domácich a zahraničných hostí,
   e) ďalšie slávnostné zhromaždenia akademickej obce UCM a slávnostné podujatia uskutočňované pri významných príležitostiach,
   f) slávnostné uvedenie dekanov do funkcie,
   g) iné akademické slávnosti na slovenských a zahraničných vysokých školách, resp. iné podujatia protokolárneho charakteru,
   h) prijímanie významných domácich a zahraničných hostí,
   i) slávnostné odovzdávanie osvedčení, vysvedčení, certifikátov a iných dokladov pre absolventov ďalších foriem vzdelávania,
   j) pri iných príležitostiach, ak tak rozhodne rektor UCM.
3) Bližšie o používaní akademických insígnií a talárov na akademických obradoch konaných na UCM podľa odstavca 1 a 2 tohto paragrafu je ustanovené v § 4 tejto smernice.
4) Na akademických obradoch na UCM prináležia akademickým funkcionárom tieto oslovenia:
   a) rektorovi „Magnificencia“,
   b) dekanovi „Spectabilita“,
   c) promótorovi, prorektorovi a prodekanovi „Honorabilita“.

§ 4
Spôsob používania akademických insígnií a talárov

1) Akademické insígnie môžu používať iba akademickí funkcionári UCM, akademickí funkcionári fakúlt UCM a akademickí funkcionári inštitútu UCM podľa § 2 ods. 5, písm. a) až c), ak táto smernica neustanovuje inak.
2) V prípade, ak na akademickom obrade alebo akademickej slávnosti
   a) prorektor zastupuje rektora UCM, používa akademické insígnie rektora,
   b) prodekan zastupuje dekana fakulty UCM, používa akademické insígnie dekana,

[2] Paragraf 47, 48 Štatútu UCM.

c) zástupca riaditeľa inštitútu zastupuje riaditeľa inštitútu, používa akademické insígnie riaditeľa inštitútu UCM.

3) V prípade, ak fakulta alebo inštitút nedisponuje vlastnými akademickými insígniami, akademickí funkcionári fakulty alebo inštitútu sú oprávnení pri akademických obradoch podľa § 3 ods. 1 písm. a) a b) použiť akademické insígnie inej fakulty.
4) Rektor používa akademické insígnie – akademické žezlo a akademickú reťaz rektora. Dekan používa akademické insígnie – akademickú reťaz dekana. Prodekani používajú akademické insígnie – akademické reťaze prodekanov. Promótor UCM a promótor fakulty alebo inštitútu používa akademické insígnie – akademickú reťaz promótora UCM.
5) 5. Pri akademických obradoch sa používajú i taláre. Taláre sú oprávnení používať rektor, prorektori, predseda Akademického senátu UCM, dekani, prodekani, riaditeľ inštitútu UCM, zástupcovia riaditeľa inštitútu UCM, predsedovia akademických senátov fakúlt, profesori, docenti, pedel a podľa rozhodnutia rektora a dekana aj iní učitelia a vedeckí pracovníci UCM a významní hostia. Vzhľad talárov sa odlišuje farebne podľa jednotlivých fakúlt a inštitútov. Rozdiel medzi talármi dekana a prodekanov v prípade fakúlt a riaditeľa a zástupcu riaditeľa v prípade inštitútov je v lemovaní légy vo vrchnej časti talára. Akademické insígnie a taláre sa používajú vždy pri akademických obradoch uvedených v § 3 ods. 1 tejto smernice. Akademické insígnie možno použiť aj bez talárov pri akademických obradoch uvedených v § 3 ods. 2 tejto smernice.
6) Slávnostné úkony na akademických obradoch podľa §3 ods. 1 a 2 vykonávajú iba akademickí funkcionári UCM a akademickí funkcionári fakúlt, ak rektor nerozhodne inak
7) Akademickí funkcionári a ostatní účastníci vykonávajúci akademický obrad dodržujú Dress code – formálne oblečenie.

§ 5
Taláre a iné odevy používané pri akademických obradoch

1) Taláre sú slávnostným oblečením používaným pri akademických obradoch.
2) Talár pozostáva z plášťa a baretu.
3) Vzhľad talárov akademických funkcionárov UCM, akademických funkcionárov fakúlt UCM, akademických funkcionárov inštitútov UCM, ďalších významných osobností UCM, význačných hostí UCM a pedela má jednotný charakter, ktorý musí byť dodržaný pri všetkých akademických obradoch konaných na UCM, ak sa UCM zastupuje navonok aj na slávnostných podujatiach konaných mimo UCM.
4) Talár rektora a taláre prorektorov sú v bordovej farbe. Talár rektora má brokátové (príp. kožušinové) lemovanie na okraji goliera a rukávoch, baret je v bordovej farbe v kombinácii s brokátom (príp. kožušinou). Taláre prorektorov majú čierne lemovanie na okraji goliera a manžetách rukávov, baret je v bordovej farbe s čiernym lemovaním. Bordový talár je oprávnený používať aj predseda Akademického senátu UCM, promótor UCM a doktorand pri udeľovaní čestného doktorátu.
5) Taláre dekanov fakúlt UCM sú v čiernej farbe s dvojitým farebným lemovaním na okraji goliera podľa fakulty UCM a s lemovaním na manžetách rukávov, baret je v čiernej farbe s farebným lemovaním podľa fakulty UCM. Taláre prodekanov fakúlt

UCM sú v čiernej farbe s farebným lemovaním na okraji goliera podľa fakulty UCM a s lemovaním na manžetách rukávov.

6) Talár pedela je v čiernej farbe s čiernym lemovaním na okraji goliera a na manžetách rukávov, baret je v čiernej farbe. Talár pedela dopĺňajú biele rukavice.
7) V prípade, že sa na akademickom obrade zúčastňujú aj hostestky, ktoré zabezpečujú organizačnú podporu, ich odevom je pelerína a baret v bordovej farbe s krémovým lemovaním.

§ 6
Fanfára rektora UCM a akademické fanfáry UCM

1) Fanfárou rektora UCM je skladba hudobného skladateľa Bedřicha Smetanu – Fanfára z opery Libuše. Používa sa pri všetkých akademických obradoch na UCM, pri ktorých sú používané akademické insígnie a taláre UCM počas príchodu a odchodu rektora.
2) Akademické fanfáry UCM sprevádzajú príchod a odchod ostatných účastníkov akademického obradu UCM oblečených v tálaroch, prípadne ďalších osôb podľa charakteru akademického obradu. Ako akademické fanfáry UCM sa používajú hudobné diela Johanna Straussa, Leoša Janáčka, G. Verdiho, J.B. Lullyho, a P. I. Čajkovského v súlade s osobitným predpisom[3].

§ 7
Úschova akademických insígnií a talárov a evidencia výpožičiek

1) Akademické insígnie a taláre sú uložené na Oddelení akademických činností UCM.
2) Zapožičanie sa eviduje v knihe výpožičiek.
3) Servis a opravu akademických insígnií a talárov zabezpečuje Oddelenie akademických činností UCM.
4) Akademický funkcionár, ktorý používa talár, môže požiadať o jeho úpravu (skrátenie, predĺženie). Úpravu zabezpečí Oddelenie akademických činností UCM.

§ 8
Podmienky vykonávania akademických obradov na UCM

1) Všetky akademické obrady na UCM sa vykonávajú na základe harmonogramu, ktorý schvaľuje rektor. V prípade, ak o vykonanie akademického obradu požiada fakulta alebo inštitút UCM, osoba zodpovedná za súčasť je povinná zaslať harmonogram rektorovi na schválenie prostredníctvom Oddelenia akademických činností UCM.
2) Akademické obrady UCM sa vykonávajú výlučne v Aule J. Matúša na Bučianskej ulici číslo 4/A, ak rektor nerozhodne inak.
3) Prípravu akademického obradu, najmä prípravu akademických insígnií a talárov, vždy zabezpečuje Oddelenie akademických činností UCM.
4) Ozvučenie a akademické fanfáry UCM zabezpečuje na akademickom obrade Centrum informačno-komunikačných technológií.

[3] Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších predpisov.

5) Na všetkých akademických obradoch sa zúčastňuje rektor, resp. prorektor v zastúpení rektora.

§ 9

Osobitné ustanovenia a podmienky pre vykonávanie imatrikulácií a promócií na UCM

1) Harmonogram imatrikulácií a promócií vypracováva Oddelenie akademických činností UCM v spolupráci so Študijným oddelením UCM.
2) Na imatrikuláciách a promóciách sa zúčastňujú:
    a. rektor, resp. prorektor v zastúpení rektora,
    b. dekan, resp. prodekan v zastúpení dekana/riaditeľ, resp. zástupca riaditeľa v zastúpení riaditeľa,
    c. prodekani fakulty, resp. zástupcovia riaditeľa inštitútu,
    d. ostatní vedecko-pedagogickí zamestnanci fakulty/inštitútu,
    e. pedel rektora.
3) Akademickí funkcionári, zúčastňujúci sa imatrikulácií a promócií, používajú taláre a akademické insígnie, ostatní vedecko-pedagogickí zamestnanci fakulty/inštitútu a pedel používajú iba taláre.
4) Imatrikulačný a promočný obrad vykonáva promótor, ktorým je spravidla prodekan pre vzdelávanie/zástupca riaditeľa pre vzdelávanie. Ak funkciu promótora vykonáva osoba, ktorá nie je akademickým funkcionárom, je oprávnená použiť akademickú insígniu.
5) Imatrikulácie majú nasledovný priebeh:
    a. nástup akademických funkcionárov,
    b. hymna Slovenskej republiky a Európskej únie,
    c. otvorenie,
    d. predstavenie študentov a žiadosť o rektorský súhlas s vykonaním imatrikulácie,
    e. udelenie rektorského súhlasu,
    f. zloženie imatrikulačného sľubu študentmi,
    g. odovzdanie imatrikulačných listov promótorovi,
    h. príhovor dekana,
    i. príhovor rektora,
    j. záver,
    k. hymna Gaudeamus Igitur
    l. odchod akademických funkcionárov.
6) Promócie majú nasledovný priebeh:
    a. nástup absolventov,
    b. nástup akademických funkcionárov,
    c. hymna Slovenskej republiky a Európskej únie,
    d. otvorenie
    e. predstavenie absolventov a žiadosť o rektorský súhlas s vykonaním promócie,
    f. udelenie rektorského súhlasu,
    g. zloženie promočného sľubu absolventmi,
    h. odovzdanie diplomov absolventom,
    i. príhovor absolventa
    j. príhovor dekana,
    k. príhovor rektora,
    l. záver,
    m. hymna Gaudeamus Igitur

n. odchod akademických funkcionárov,
o. odchod absolventov.

7) Uvedené ustanovenia a podmienky sa použijú aj pri iných akademických obradoch vykonávaných fakultami.

§ 10
Záverečné ustanovenia

1) Táto smernica bola prerokovaná v Kolégiu rektora UCM dňa 25. októbra 2023.
2) Táto smernica nadobúda platnosť dňom podpisu rektorom UCM a účinnosť od 1. novembra 2023.

V Trnave, dňa 25. októbra 2023

prof. Mgr. Katarína Slobodová Nováková, PhD.
rektorka UCM